

הנדון: הדרכה אישית על כלי טיס ללא מערכת ניהוג כפולה בפעולה מלאה - עדכון מדיניות
סימוכין: מדיניות רת"א מיום 6.5.2015

להלן מדיניות רת"א בנושא שבנדון המחליפה את מדיניות רת"א שבסימוכין:

1. בדיני הטיס ישנן מספר הוראות המאפיינות מהו כלי טיס שכשיר לשמש להדרכה:
תקנה 4(2) לתקנות רישוי שירותי התעופה (בתי ספר להוראת טיס), התשל"א-1971 (להלן –
"תקנות בתי הספר") קובעת כי לרשותו של מבקש רישיון בית ספר להוראת טיס יעמדו:
"כלי טיס מהסוג המתאים להוראת טיס בבית הספר והם במצב תקין ומצוידים בציוד שקבע
המנהל כדי להבטיח למי שמורה טיס באותו כלי טיס את העליטה המלאה בו בכל עת";
בנוסף, תקנה 19(א) לתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981 (להלן –
"תקנות ההפעלה") קובעת כי למטרת הדרכת טיסה חייב כלי הטיס להיות:
"מצויד במערכת ניהוג כפולה בפעולה מלאה (fully functioning dual controls)".
2. זאת שכן, בהדרכה על כלי טיס שאינו מצויד במערכת ניהוג כפולה מלאה (להלן – "כלי טיס
מוגבל") קיים פוטנציאל לסיכון בטיחותי גבוה יותר מאשר בהדרכה בכלי טיס בעל מערכת ניהוג
כפולה בפעולה מלאה, ומשכך נדרשים אמצעים ופעולות נוספים על מנת לשמור על רמת
בטיחות זהה לזו שמתקיימת בהדרכה על כלי טיס רגיל.
3. יובהר כי עמדת רת"א היא כי מערכות המדפים והבלמים בכלי הטיס הן חלק ממערכת הניהוג
שלו, ולכן נדרשת יכולת של המדריך לתפעל את המדפים והבלמים בכל שלבי הטיסה
הרלבנטיים להפעלת המערכות, כחלק מהדרישה למערכת ניהוג כפולה בפעולה מלאה
כמשמעותה בתקנה 19 האמורה.

4. להלן מדיניות מנהל רת"א לעניין הדרכה בכלי טיס מוגבל:

- א. רת"א רואה ביכולת להבטיח בטיחות מרבית בהדרכה ערך חשוב, ומכאן החשיבות להקפיד על קיומן של תקנות 4(2) לתקנות בתי הספר ותקנה 19(א) לתקנות ההפעלה;
- ב. יחד עם זאת, רת"א תהא נכונה לראות במקרה שבו כלי טיס מוגבל נרכש על ידי אדם המבקש לקבל רישיון טיס או הגדר שבו, ולשם כך נדרש לעבור עליו הדרכה בטיסה, כנסיבה ייחודית שבה החלת תקנה 19(א) אינה מתאימה או אינה סבירה, כאמור בסעיף 165(א) לחוק הטיס, התשע"א-2011 (להלן – "חוק הטיס").
- ג. רת"א תהא נכונה לראות בתנאים הבאים, לפחות, כמקיימים בטיחות שוות ערך לזו המושגת בהדרכה על כלי טיס שאינו מוגבל, כאמור בסעיף 165(ב) לחוק הטיס:
- (1) ההדרכה המבוקשת היא הדרכה זוגית באווירון פשוט, וההדרכה המבוקשת אינה הדרכה ראשונית.
לעניין זה -
"אווירון פשוט" – כלי טיס אשר לפי תקנות הטיס (רישיונות לעובדי טיס), התשמ"א-1981 נדרש להטסתו הגדר אווירון קבוצה א', הגדר אווירון קבוצה ב' או הגדר אז"מ;
"הדרכה ראשונית" – הדרכה לקבלת רישיון טייס, או להוספת הגדר כלי טיס מקבוצה חדשה;
- (2) המדריך המיועד לבצע את ההדרכה –
(א) צבר כמדריך לפחות 250 שעות הדרכה על כלי טיס מהקבוצה עליה מבוקשת ההדרכה;
(ב) לא היה מעורב באירוע בטיחותי חמור ב-5 השנים האחרונות; ואם היה מעורב באירוע בטיחותי כאמור – מנהל רת"א שוכנע כי לא הייתה לו תרומה להתרחשות האירוע או לתוצאותיו, או אם הייתה לו תרומה כאמור – הוא ביצע פעולות מתקנות להנחת דעתו של המנהל;
- (3) המדריך כלל בתכנית ההדרכה התייחסות ספציפית לאופן תפעול אותם חלקים במערכת הניהוג בכלי הטיס, ובכלל זה המדפים והבלמים, אשר לא מתאפשרת לגביהם פעולה כפולה מלאה, כמפורט להלן -

(א) בתדריך הקרקעי שולבו הוראות/סימנים מוסכמים בין המדריך לחניך באשר לאופן תפעולם של הגאים שאינם ניתנים לשליטתו הישירה של המדריך;

(ב) ביצוע תרגול קרקעי של השימוש במערכת הניהוג כאמור לפני ביצוע הטיסה הראשונה;

(ג) במקרה שלמדריך אין שליטה במדפים - הוגדר באופן מפורש המיקום של הורדת המדפים בהתאם לאמור בספר כלי הטיס ולא יאחר מסוף עם הרוח;

(ד) ביצוע מעבר על תחקירי תאונות הדרכה רלבנטיות.

ד. לפיכך, ככל שאדם מעוניין להפעיל כלי טיס מוגבל לשם מתן הדרכה זוגית, עליו להגיש בקשה לפטור מתקנה 19(א) לתקנות ההפעלה בהתאם לנוהל רת"א GEN4.0.007 לטיפול בבקשות לפטורים המצוי [בקישור זה](#).

5. אין באמור בסעיף 4 כדי לגרוע מיכולתו של מנהל רת"א לשקול נסיבות נוספות שרלבנטיות לבקשת הפטור המונחת בפניו.

בברכה,

אילן פלס
אילן פלס

ראש אגף רישוי עובדי טיס